

การพัฒนาและทดสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือวัดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในผู้หญิงไทย  
DEVELOPMENT AND PSYCHOMETRIC TESTING OF THE SAFER SEX BEHAVIOR FOR THAI WOMEN  
(SSBTW) INSTRUMENT

วรรณมา สนองเดช 5037675 NRNS/D

ปร.ด. (การพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วันทนา มณีศรีวงศ์กุล, D.N. Sc. R.N., มณี อากานันท์กุล, Ph.D., R.N.,  
พิศสมัย อรทัย, Ph.D., R.N.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและทดสอบคุณสมบัติทางจิตมิติของเครื่องมือวัดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในผู้หญิงไทย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ในการศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้หญิงไทยที่พฤติกรรมทางเพศเสี่ยงสูง จำนวน 14 คน และพฤติกรรมทางเพศเสี่ยงต่ำจำนวน 6 คน ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยสำหรับผู้หญิงไทยมี 5 มิติ ได้แก่ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ (13 ข้อ) การถามประวัติการมีเพศสัมพันธ์ของคู่ (9 ข้อ) การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นนอกจากคู่อาวร (13 ข้อ) การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (25 ข้อ) และการเจรจาต่อรองกับคู่เพื่อให้มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย (10 ข้อ) รวมทั้งหมด 70 ข้อคำถาม ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญได้ข้อคำถามจำนวน 53 ข้อ มีค่า I-CVI อยู่ระหว่าง .86-1.00 จำนวน 53 ข้อ โดยมีค่า S-CVI = .88

การศึกษาเชิงปริมาณในผู้หญิงไทย ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในกลุ่มตัวอย่าง 273 คน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในกลุ่มตัวอย่าง 354 คน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในผู้หญิงไทยประกอบด้วย 9 องค์ประกอบรวม ได้แก่ การถามคู่เกี่ยวกับประวัติการมีเพศสัมพันธ์ การลดพฤติกรรมเสี่ยง การใช้ถุงยางอนามัย การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ การหลีกเลี่ยงการดื่มสุราและการใช้สารเสพติด การเจรจากับคู่เพื่อให้ใช้ถุงยางอนามัย การหลีกเลี่ยงมีเพศสัมพันธ์กับคู่ที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกันตนเองเมื่อคู่มิโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์กับคู่ที่มีเพศสัมพันธ์กับหลายคน องค์ประกอบย่อยทั้งหมดมี 53 ตัวบ่งชี้มีร้อยละความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 65.57 ค่าการรวมมีค่าอยู่ระหว่าง .487-.825 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง .300 - .837 ผลการวิเคราะห์ข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบปัญหาเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ จึงตัดข้อคำถามออก 1 ข้อ เหลือ 52 ข้อ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าโมเดลย่อยขององค์ประกอบ ทั้ง 9 องค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ในแต่ละโมเดลการวัด มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) ยกเว้นองค์ประกอบที่ 1 ที่พบว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นลบซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน จึงตัดองค์ประกอบที่ 1 ออกเหลือ 8 องค์ประกอบ (มี 42 ข้อ) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในผู้หญิงไทย จำนวน 8 ตัวบ่งชี้หลัก พบว่าโมเดลการวัดมีความตรงเชิงโครงสร้าง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้หลักทั้ง 8 ตัวบ่งชี้นัยสำคัญทางสถิติ ( $p < .05$ ) ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในผู้หญิงไทย จำนวน 42 ข้อมีค่าเท่ากับ .892 อย่างไรก็ตาม ข้อคำถามของเครื่องมือรายข้อยังต้องการ การปรับปรุงเนื้อหาและเพิ่มจำนวนของข้อคำถามในบางองค์ประกอบเพื่อให้ครอบคลุมสาระสำคัญขององค์ประกอบ และต้องการการทดสอบคุณสมบัติการวัดทางด้านจิตมิติในกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงทั่วไปอื่นๆ ด้วย

200 หน้า